

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

|| ΤΟ ΚΡΙΜΑ Ή ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ||

«Χθές, περί τήν δωδεκάτην νυκτερινήν ωραν, άγνωστοι διερεησαν τόν ναόν τού 'Αγίου *... και έφφρασαν όλα τα περίμειμα άντικειμενα, έν οίς και τα λεγά άμφια και τ' άγια σκεύη! Κατόπιν τούτου, οι Ιερόσολαι, άφ' ου άπεργύωσαν τα πάντα, άνεχώρησαν λαβόντες άγνωστον διεύθυνσιν.»

(Ο έφημερίδες).

'Ο Έσταυρωμένος σηκόθηκε δλόρθος, άπ' τό σταυρό που ήταν κερρωμένος, και τού λέει :

— 'Ακολούθα μι...

Κι' ό άλλος, που ήταν πεσμένος χάμω, σάν άπό τό βάρος ένός μεγάλου τρόμου, σύρθηκε στά γόνατα, κι' άκολούθησε, έτοι γονατιστός, τόν Έσταυρωμένο, ώς τό ιερό.

'Ενα πυκνό σκοτάδι κερρώταν, τόρα, άπ' τόν ψηλό μεγάλο θόλο, σά φοβόρα. Οί κολώνες φαντάζαν κελώμενες μέσ' στό θάμνην, κι' οι κορφέες τους χανόντουσαν, κι' αυτές, μέσ' στό σκοτάδι. Και μόνο οι χρωματιστές κωνίτζες φέγγανε, σάν πλήθος άστρα, σκορπίες μέσ' στό χάος τού ναού. Κι' οι μορφές τών 'Αγίων, μέσ' άπ' τόν άσημάνιο φωτιστέφανο παρακολουθούσαν τή σκηνή... Μά έκείνος τίποτα δέν έβλεπε, μόνο ένα δέος κατοικούσε τήν ψυχή του, και τά δόντια του χτυπούσαν, όπως σέ μεγάλο πνεύο.

Κι' όταν έφτασαν δίπλα στην 'Αγία Τράπεζα, ό Έσταυρωμένος τού γνεψε νά σηκωθεί — κι' ή φωνή Του έτρεψε, και τά μάτια Του ήγν νερμάτα δάκρυσα...

— 'Ετσι, λοιπόν; ήρθες νά με κλέψεις; 'Εμένα, που πέθανα γιά σένα! 'Εμένα, που κατάνα τό παράπονο, γιά νά μη μάθει κανένας πώς νονοδσα, κι' ήμια τό ξύδι, δίχως ένα βόγγο, περασμένος με τά τέσσερα καρφιά; Γιατί τόκανεσ αυτό; Γιατί; γιατί;...

Κι' ό άλλος όσο πήγαινε, γινόταν πύ μικρός, όπως τό σκουλίμι που μαφεύεται... Και τά δάκρυα τρέχανε ποτάμι, άπό τά μάτια τού Έσταυρωμένου.

— Γιατί τόκανεσ αυτό; Θέλω νά μάθω! Τι κινό σου είχα κάνει; Πές μου!...

Και πήγε πύ κοντά του, και τού χείδεψε τά μαλλιά — μά ό άλλος, έτρεμε κρυφό, και δέ μιλούσε. 'Όλο λυμιοι ταραχάν τό κορμί του.

— Σήκωσε τό κεφάλι, μη φοβάσαι. Είμ' 'Εκείνος που πάντα σ' αγαπώ... Θέλω νά σέ κοντάξω μέσ' στό μάτια, νά μάθω γιατί τόκανεσ αυτό! Σήκωσε τό κεφάλι, μη φοβάσαι...

Και πέρασε τό χέρι Του, γλεκό, μέσ' στό μαλλιά τού σπριασμένου χάμω, και τού σήκωσε με τρόπο τό κεφάλι, και χάφωσε τήν ημεράδα τών ματιών Του μέσ' στην άλλοροσσήν τών δικών του. Κι' ή φωνή του έγινε, τόρα, σά με μπουσική, και σά νανούρισμα μικρού παιδιού στην κούνα.

— 'Ελα, σκούπασε τά μάτια σου, και μίλησε. Πές μου, τί σ' έσπρωξε νά κάνεις ό, τι έκανεσ; Θέλω νά μου πεις, και θά σ' άκούσω...

Κι' ό άλλος τότε πήρε θάρρος, άπ' τήν ημεράδα τών ματιών Του, και σκούποντας τά μάτια κάτω, μίλησε, κι' ή φωνή του έμοιαζε μακρινή, σάν νύχτοχάν άπ' τά βάθη τών αλώνη, λές κι' ήταν κανομένη άπ' τά κρημάτα, κι' άπ' όλες τις μεγάλες άμορτζίες, που είχαν γίνει μέσ' στό βάθη τών αλώνη... Και τά δάκρυα κυλούσανε ποτάμι, στό χλωμά και σκεβρωμένα γάγουλά τευ.

— 'Αποκρίνομαι, τόρα, στό θεό μου, και τού λέω δη τήν αλήθεια... 'Είχεσ στη ζωή μου ν' αγαπήσει. Έλεγα πώς τό πλάσμα που αγαπήσει, έμελλε νά μου γίνει 'Αγγελός μου! Τού χάρισμα ό, τι είχεν ή καρδιά μου, τό αίμα, τή χαρά μου, και τό φώς μου! Τό προσκύνησα, περμένος μέσ' στό χλωμά — έτσι όπως προσκυνούν μόνον 'Εσένα...

'Εθερα τή μάνα μου γιά κείνο, κι' έρημωσα τό σπικιό μου όλο, και τόν αδερφό μου άποστράφημα. Και τό πύ μικρό μου τ' αδερφάμι, που τ' αγαποδσα πρώτα σάν τρελλός, τ' άποπήρα δίχως άφορμή...

... Πούλησα τό χτήματά μας όλα, και τήν περιουσία μας τήν έπαυσα, με τήν έλπίδα νά κερδίσω πύ πολλά... Κ' ύστερα, τους άφησα, μέσα στους πέντε δρόμους, νά πάν νά ζητανέφουν τό ψωμί τους...

Κι' όρος δέ μου είπε : «Σ' αγαπώ!...»

...Μ' έσπρωξε, σάν τριφύλο, έδω κι' έκεί!

...Ένα πρωί, μου λέει :

— Θέλω νά σφάξεις ένα πρόβατο στην πόρτα!

Κ' έσφαξα τό πρόβατο στην πόρτα...

...Μου λέει, έπειτ' από λίγες μέρες :

— Θέλω ένα μάτσο τριαντάφυλλα, άπ' τό πανέρι του τυφλού μικρού παιδιού!

Κ' έλεγα ένα μάτσο τριαντάφυλλα, άπ' τό πανέρι του τυφλού μικρού παιδιού...

...Κ' έτσι, από κριμα και σέ κριμα, μ' έκανε νά κατέβω, ένα-ένα, όλα τά σκολοπάτια τού Κακού. Κεβερνιότος τό μυαλό και τήν καρδιά μου, καθώς 'Εού τόν κόρομ κυβεργιάς...

...Μ' έκανε κορφέλι και σκευπίει! Κ' έμας δέ μου είπε : «Σ' αγαπώ!...»

Κ' έθε ή μέσο, τίτε, που με λέει :

— Θέλω νά μου φέρις, ώς τό βρεδί, τά γολενά τά μάτια του Χριστού!...

...Και γώ, σάν άκουσα νά λέει τέτοια λόγια, έκλεισα τ' αυτιά μου με τά χέρια, και δέν ήθελα ν' άκούσω άλλο λόγο. Έπεσα στό πόδια τής αγάτης μου, και τά φιλούσα όλος ικεσία, νά μη μου ξαναπεί τέτια κουβέντα...

...Και τότε μουπε γιά παρηγορία : «'Αν τό κάνεις αυτό, θά σ' αγαπήσω...»

...Κ' ή ψυχή μου λύθηκε με μιάς, λύθηκεσ εθός, σάν τό καλάμι...

— 'Η έκκλησία, μου λέει, καθώς ζαίριες, κλείνει με τό βασιλέρα του ήλιου. 'Εού θά μεις λιγάκι πύ μπροστά, μ' ένα λεπτό κορφι που θά σο δώσω, και θά κρυφτείς στό τελευταίο τό στασίδι, που είναι δίπλα στην 'Ωραία Πύλη. 'Ο κωνηλανάφτης, θά περάσει : Κοίταξε κολά, νά μη σέ δει... Και μόλις πέσει τό βαθύ σκοτάδι, και δέν όπωσι κανένα νά περνεί, θά τραβήξεις ίσια στό Χριστό, και με τό καρφι που θά σο δώσω θά τού ξεριζώσεις τά δυό μάτια... Κ' ύστερα θά φέγεις, και θά ρθεις : Θά σ' περιμένω πώς και τί! 'Αν τό κάνεις αυτό, θά σ' αγαπήσω!...

...Αυτό μου είπε, μυστικά, σ' αυτί. Και μουδωσε, μαλί, και τό καρφί...

...Κι' όταν πύ χομήλωσ ό ήλιος, πήγα και κρυφτηκα, καθώς μου είγε πει, δίπλα στό τελευταίο τό στασίδι, που εινε δίπλα στην 'Ωραία Πύλη. Και μόλις άρχισε νά πέφτει τό σκοτάδι...

'Εδω, δέ μπόρως ν' άθρωσώσ άλλη λέξη. Ένας λυμγός τόν έφραξε στό μάργαρο.

'Ο Έσταυρωμένος χομήλωσσε, και τά μάτια Του, με μίση γέμισαν φώς. Με τόνα χέρι έβγαλε τά μάτια Του, και τάρβαλε στην άνοιχτή παλάμη.

Κ' έπειτα — Αυτός μπροστά, ό άλλος από πίσω — έφεραν βόλτα μέσ' στην έκκλησία.

Πήρε τό χρυσό τό δισκοπότηρο, και τ' άμφια τά χρυσοκωνημένα, και τ' άσημάνια κωνιτάμια τής Μετόλησης.

Πήρε τή Λόγγη και τό Θυμιατρί, και τό Μυρσδεχείο, και τό Δίσκο.

Πήρε τό μεγάλο τό ρουμπίνι, που στόλιζε τά στήθη τής Παρθένου.

Πήρε τή Μίτρα, τό Μαυδία και τή Ρέββο.

Πήρε τό χρυσά τά μανουδία, τά έγκόπλια και τά δικηροτρίκηρα, και τά σκαλιότα τ' άμφιράματα, που κερρωσαν γύρω στους 'Αγίους.

Τά δυό Του χέρια λάμπανε άπό τό θησαυρό.

Και τραβήξαν έτσι — Αυτός μπροστά, κι' ό άλλος από πίσω — έφτασαν ως τήν πόρτα τού ναού.

Τότε τού λέει :

— Πάρ' τα...

Κ' έπειδή ό άλλος

ΘΡΥΛΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΑ ΚΑΡΦΙΑ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ

Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσι γιὰ τὰ καρφία. Τὶ λένε τὰ Βυζαντινὰ κείμενα. Πῶς βρῆκε ἡ Ἁγία Ἐλένη τὰ καρφία. Ἡ τρικυμία κατὰ τὴν μεταφράσην. Πῶς γαλήνεψε ἡ θάλασσα. Ἡ γιερτὴ τῆς 27 Φεβρουαρίου. Ἡ περιμεγαλαία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Τὸ καρφί τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ Βασιλεὺς τῆς Γεωργίας. Οἱ Φράγγικοι καὶ τὰ καρφία τοῦ Σωτήρος. Τὸ σιδερένιο στέμμα τῆς Λομβαρδίας. Ὁ Περιπλανώμενος Ἰουδαίος. Πένετιν ἑισορθεῖ. Γιατὶ οἰεῖται καὶ τρέμει ἡ Γῆ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καρφίων καὶ τὰ ἑλληνικὰ τραγούδια. Τὰ βράσκα τῶν Γύφτων ποὺ δὲν δὰ τελειώσουν ποτε. Μία κατὰ τὴν Θεοτόκην

ΥΜΦΩΝΑ μὲ τὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας μας, ἡ Ἁγία Ἐλένη, ἡ μητέρα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἀφοῦ, κατὰ τὰς ἐσχάτας τοῦ τετάρτου μ. Χ. αἰῶνος ἐπῆγε στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ βρῆκε τὸν Τίμιον Σταυρὸν, ἀνεκάλυψε μαζὺ μὲ τὸ Σταυρὸ καὶ τὰ καρφία μὲ τὰ ὅποια οἱ Ἑβραῖοι σταυρώσαν τὸν Χριστὸν, τὰ ὅποια καὶ παρέλαβε μαζὺ τῆς στῆν Κωνσταντινούπολι. Τὰ καρφία αὐτὰ ἦσαν τέσσαρα.

Στὸ δρόμο, ἐνῶ γύριζε μ' ἓνα πλοῖο ἀπὸ τὴν Ἁγία Γῆ, τὴν ἔπιασε μιά τόσο μεγάλη τρικυμία, ποὺ λίγο ἔλαψε νὰ πνιγῆ. Τότε μέσα στῆς τρικυμίας τὸ κακό, καὶ τὴν παραζάλι τοῦ μηδένου, ἀκοοσε μιά δυνατὴ φωνή, ὡς νὰ τὴν ἔφευγε ἀπὸ μακρὰ ὁ ἄναμος, ποὺ φουστὸς ἀγρία κ' ἔσχιζε τὰ νῆματα τοῦ πλοίου :

— Κάρφωσι τῆς μανίᾶς τῆς θαλάσσης μὲ τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ καρφία!...

Ἐλαγε ἡ φωνὴ αὐτή.

Ἡ Ἁγία Ἐλένη ἐνόησε τότε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο γιὰ φωνὴ ἀνθρώπινη. Κατάλαβε πὸς ἡ φωνὴ ἔρχετο ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς κ' ἄριστος πέταξε στὴ θάλασσα τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ καρφία τῆς σταυρώσεως τοῦ Θεανθρώπου. Εὐθὺς τότε ἡ θάλασσα γαλήνεψε, πέρασε τὰ κύματά της, οἱ ἀνεμοὶ ἰσοπέσαν καὶ τὸ πλοῖο ἔφτασε ἡσυχά στὴν Κωνσταντινούπολι.

Ἀπὸ τὰ ἄλλα τρία καρφία ποὺ ἀπόμειναν, διηγούνται πὸς τὸ ἓνα τὸ ἔβαλε στὴν περιμεγαλαία του, ὁ αὐτοκρατορὸς Κωνσταντίνος, τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἔδωσε μὲ χρυσοῦσι, σὸν χαλιναῖο τοῦ ἀλόγου του.

Ἡ Ἁγία Ἐλένη μάλιστα ὄμοιος καὶ ἡμέρα γιὰ νὰ προσκοιτῆ ὁ λαὸς τὸ χαλιναῖο αὐτὸ ποῦχε ἀπάνω του τὸ καρφί τοῦ Σωτήρος, τὴν 27ην Φεβρουαρίου.

Ἀπὸ τὰ ἄλλα τρία καρφία ποὺ ἀπόμειναν, διηγούνται πὸς τὸ ἓνα τὸ ἔβαλε στὴν περιμεγαλαία του, ὁ αὐτοκρατορὸς Κωνσταντίνος, τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἔδωσε μὲ χρυσοῦσι, σὸν χαλιναῖο τοῦ ἀλόγου του.

Τὸ τέταρτο ὄμοιος καρφί φυλαγότανε σὸν Θεσσαροφυλακίκο τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. Μετὰ καιρὸ τὸ ἐδώρησε σὸν βασιλεῖα τῆς Γεωργίας Μορμάνη.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος, τὸ καρφί αὐτὸ ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν βασιλεῖα τῆς Γεωργίας Ἀρκαλλόν στὴ Μόσχα, ὅπου κατετέθη σὸν Κρεμλίνο, σὸν ναὸ τῆς Κοιμησεως τῆς Θεοτόκου, μέσα σ' ἓνα κισσιόδιο χρυσοῦ :

Τὸ μήκος τοῦ καρφιοῦ αὐτοῦ ἦταν ἓνα καὶ τρία τέταρτα δακτύλου, ἦταν δὲ ρυθμισμένο ἀπὸ σίδηρο. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Μόσχας, πολλὰ φορεῖ τὸ ἔπιπραν μὲ κομπὴ, στὰ σπῖτα τους καὶ ἔκαναν ἀγάμους καὶ παρακλήσεις.

Ἄγνωστον ὄμοιος εἶνε ἐπίσης σήμερα τὶ δὲν πολυκαταλάβαινε, τοῦ ξαναλέει :

— Πάρ' τα...
Κ' ἐπειδὴ ὁ ἄλλος ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴν καταλαβαίνει, καὶ κοίταξε, σὸν ἀποσβολομένος, τοῦ ξαναλέει πάλι :

— Σ' τὰ χαρίζω...
Τότε κ' αὐτὸς τὰ πῆρε βασικιά, καὶ χωρὶς νὰ καταλάβει πάλι, βρόθῃκε ἔξω ἀπ' τὴν ἐκκλησίαν, μέσα σ' ἓνα ἔξω σταυροδρόμο.

Κ' ἔπειτα τῆρα στὰ πόδια, σὸν τρελλός, —καὶ χάρθηκε, γιὰ πάντα, μέσ' στὴ νύχτα...
Καὶ τὸ πρῶτο ποὺ ἐξπνήσαν οἱ ἄλλοι, καὶ μὴνταν πάλι μέσ' στὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ βρῆκαν ὅλα ρημαγμένα, ἐμπῆξαν μὲ τρόμο τὶς φωνές !
Μαζεύτηνε κόσμος πολὺς, κ' ἔβανε τὸ σταυρὸ του. Τὸ νέο μαθεύτηνε παντοῦ, κ' ἔβανε θρήνος μέσ' στὴν πολιτεία. Στάλθηκαν μνημόματα παντοῦ.

Ἀλλὰ κανεὶς δὲ μπόρεσε νὰ πεῖ γιατί, τόρα, τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ, φέγγανε ἀκόμα τοῦ πολὺ—τόρα, ποῦ ἦταν ἄδεια καὶ ξεροκίμνα—παρὰ πρὶν, ποῦ τὰ στέλανε στὰ πλῆθη, ἀγγιχτο, λαμπρὰ καὶ γαλανὰ...
ΝΑΤΟΛΕΩΝ ΛΑΤΑΦΙΩΤΗΣ

Τὸ Μαργύριο τοῦ Σωτήρος (Πίναξ τοῦ Τισσανοῦ)

ἀπέβλεπε καὶ τὸ καρφί αὐτὸ, ἂν τὸ ἐξαφάνισαν οἱ Μπολοβίκοι ἢ ἂν ἐπάραξε ἀκόμα στὴ Μόσχα. ...

Ἐντὸς ὄμοιος τῶν καρφίων αὐτῶν, ἐπάραχον σήμερα καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια θεωροῦνται ὅτι εἶνε ἔκπεινα ποῦ σταυρώσαν τὸν Χριστὸν καὶ προσκοινοῦνται μὲ σεβασμὸν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ καρφία αὐτὰ φυλάσσεται σήμερα στὴ Ρώμη. Ἐνα ἄλλο πάλι λένε πὸς εἶνε «ἐπισηπνόμενον» σὸν γναστοῦ τοῦδερόνιο στέμμα τῆς Λομβαρδίας, τὸ ὅποιο φυλάσσεται ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων σὸν Μόνιου τῆς Βορείου Ἰταλίας.

Στὸ βῆθος, πάλιν τοῦ σταυροῦ, ποῦ ἀπέθηκε σὸν ἓν Πετροπολὶ ναὸν τῆς Θεοτόκου τοῦ Καζάν, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γενομένου τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1888, ἡμέρα κατὰ τὴν ὅποιαν ἐσώθη ὡς κ' εὐαγγέλιος ὁ αὐτοκρατορὸς Ἀλέξανδρος ὁ Γ' παρὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, βρισκόμενος μέσα σὸν μιά γαλήνεψα θάλασσῃ ἓνα σιδερένιο καρφί, ἴσο σὸν μέγιστος καὶ σὸν πάχος, μὲ τὰ ἄλλα καρφία, μὲ τὰ ὅποια λένε ὅτι ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς. Τὸ καρφί αὐτὸ, λέγουν ὅτι εἶνε ὁμοίωμα μὲ ἔκπεινα ποῦ βρισκόμενος στὴ Ρώμη, ἀπεστάλη δὲ ὡς δῶρον σὸν τὸν αὐτὸν σὸν 1888, ἀπὸ τὸν διευθυντὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ Φατέμιεβ.

Ἄλλη παράδοσις τῶν βορείων λαῶν τῆς Εὐρώπης ἀναφέρει ὅτι τὰ καρφία αὐτὰ, μὲ τὰ ὅποια σταυρώθηκε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, τὰ πῆρε μετὰ τὴν ἀποκαθήλωση, ὁ Περιπλανώμενος Ἰουδαίος, ὁ ὅποιος, κατὰ τὴν παράδοσις ἦταν σιδεράς.

Τὰ ἔχει δὲ πάντοτε καὶ τὸ κορβαλά μαζὺ τοῦ μέσα σὸν θυλακίον του.

Ἀπὸ τὰ χρόνια ὄμοιος, τίς βροχὰς καὶ μακροκαίριες, τὰ ῥοχὰ του ὁμοίαν καὶ γι' αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ κρατήσουν πῆλ τὸ βῆθος τῶν καρφίων, τὰ ὅποια τοῦ πῆρουν σὸν γὰ ἀπάνω στὴ γῆ. Κ' ὅταν πέσουν ἡ γῆ τρέμει καὶ κλονίζεται ἀπὸ τὴν φρικτὴν τῆς, εἶσι δὲ γίνονται οἱ σεισμοί.

Πόσα ἦσαν τὰ καρφία, μὲ τὰ ὅποια σταυρώσαν τὸν Χριστὸν ;

Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς τρία, κατὰ τὰς διαφόρους παραδόσεις τέσσαρα καὶ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν λαογραφίαν πέντε. Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἑλληνικοὶ «Θρηνοὶ» τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, γιὰ πέντε καρφία μιλοῦντε. Πέντε καρφία ἀναφέρει καὶ τὸ κατωτέρω ἱεραρτικὸν τραγούδι τοῦ Χριστοῦ, ποῦ τὸ λένε τὰ παιδιά, τὸ βράδυ τῆς Μεγάλης Πέμπτης γυρίζοντα στὰ σπῖτα καὶ μαζεύοντα αὐτὰ :

— Χαλκιά, χαλκιά, φνιάσε καρφία, φνιάσε τρία περὶοντα, Κ' ὁ Φαραώνης, τὸ σπυλί, βάζε, καὶ [φνιάνον πέντε, — Ἐὖ χαλκιά ποῦ τάφμισες εὖ νὰ τὰ [διατάξῃς, — Ἐγὼ, ἐγὼ ποῦ τάφμισα, ἐγὼ νὰ τὰ [διατάξω, τὰ δύο βάλτε στὰ χεῖρα του, τὰ δύο βάλτε στὰ πόδια [τὴν στὰ πόδια τὴν στὰ πόδια τὸν Χριστοῦ θεωροῦνται ὅτι ποῦ τὰ φαρμακερὰ, βάλετε τὸν πέμπτο οἱ ὅποιοι ἐφῆσαν τὰ καρφία τοῦ Χριστοῦ κατακαρμένιοι. Μόνον σὸν μερικὰ μέρη τῆς Ἠπείρου, ὅταν πεθαίνουν τὰ παιδιά τους, οἱ γονεῖς ποῦ δίνουσι τὰ νεογεννημένα στούς γυφτοὺς νὰ τὰ βαφτίσουν, γιὰ νὰ γλιώσουν τὸ χάρη, βαφτίζόμενοι στὴν πρόληψιν ποῦ λέει : «Ὅταν σοῦ βαφτίσει γυφτοῦ τὸ παιδί, δὲν πεθαίνει». Κατὰ τὴν δημώδη, τέλος, ποίησι, ἡ Παναγία ἔδωσε τὴν ἐξέλιξη κατὰ στούς γυφτοὺς γιὰ τὸ φταξιμό τους : «Δίντε μορὰ Ἀτσιγγανὸς ποτ' ἀνυλιὰ μὴν [φνιάνης, οὔτε ἡ τραχηλιτσα σου, πουνάμισο μὴν [βιάη, τὸ σπῖτα σου ποτὲ φουμί, ποτὲ νὰ μὴ [χορτάσῃ ...

